

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטין

מעוררת

אי. אס. שגב תעשיות בע"מ
באמצעות ב"כ עו"ד עמיחי פרי

נגד

משיב

פקיד שומה רחובות
באמצעות ב"כ עו"ד קרן יזדי-סופר

מיני-רציו:

* על העסקת עובדי המעוררת בעלי רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה לישראל, יש להטיל היטל עובדים זרים בשיעור של 15%.

* מסים – היטלים – היטל העסקת עובד זר

המעוררת הגישה ערעור הנוגע לשיעור היטל עובדים זרים החל עליה בהתאם לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2003 – 2004). במרכז המחלוקת בין הצדדים עומדת השאלה: מהו שיעור ההיטל החל על העסקת העובדים הזרים על ידי המעוררת, האם על העסקת העובדים הזרים חל היטל בשיעור של 20% כעמדת המשיב, או שמא על העסקת העובדים הזרים חל היטל בשיעור של 15% כעמדת המעוררת.

בית המשפט פסק כלהלן:

בנסיבות דנן יש להחיל על המעוררת היטל בשיעור של 15%.

ככל שהמסתננים נחשבים כ"עובדים זרים" לצורך הטלת ההיטל, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים ללא היתר כקבוע בסעיף 1ג(א) לחוק עובדים זרים, הרי שיש לראותם כ"עובדים זרים" גם לצורך קביעת שיעור ההיטל, על אף שאין בידם היתר לעסוק בענף התעשייה לפי החוק האמור.

סעיף 45 כלל לא נתכוון לומר כי הדבר המבדיל בין העובדים ברישא ובסיפא הוא כי הראשונים מועסקים בין בהיתר ובין לא בהיתר, ואילו האחרונים מועסקים אך ורק בהיתר. בהקשר זה הקלה בשיעור ההיטל לענף התעשייה, כמו בענפים אחרים הנזכרים בסיפא של סעיף 45, הוענקה, מן הסתם, בשל הקושי בהשגת ידיים עובדות ישראליות לענפים אלה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטין

אי. אס. שגב תעשיות בע"מ
באמצעות ב"כ עו"ד עמיחי פרי

מערערת

נגד

פקיד שומה רחובות
באמצעות ב"כ עו"ד קרן יזדי-סופר

משיב

פסק דין

1

1. בפניי ערעור הנוגע לשיעור היטל עובדים זרים החל על המערערת בהתאם
2 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב
3 והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003 (להלן:
4 "חוק ההיטל").
5

2. הצדדים הגיעו להסכמה בעניין העובדות הרלוונטיות להכרעה בערעור ואלו
6 הן:
7

8 א. בשנות המס 2012-2014 (להלן: "שנות המס") העסיקה המערערת
9 עובדים זרים בעלי רישיון שהייה זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה
10 לישראל, תשי"ב-1952 (להלן: "העובדים הזרים").

11 ב. רישיון זה על פי הגדרתו מוענק כ"רישיון זמני לישיבת ביקור למי שנמצא
12 בישראל בלי רישיון ישיבה וניתן עליו צו הרחקה – עד ליציאתו מישראל
13 או הרחקתו ממנה". העובדים הזרים הסתננו לישראל מבלי שקיבלו לכך
14 את אישור הרשויות, וכן לא הונפקה להם אשרת עבודה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 ג. בשנות המס המערערת העסיקה את העובדים הזרים ללא קבלת היתר
- 2 להעסקת עובדים זרים. המערערת לא החזיקה בשנות המס בהיתר
- 3 להעסיק עובדים זרים באופן כללי, ובהיתר להעסיק עובדים זרים בענף
- 4 התעשייה בפרט.
- 5 ד. העובדים הזרים שהעסיקה המערערת לא קיבלו היתר לעבוד בישראל
- 6 בכלל לפי סעיף 2(ג) לחוק הכניסה לישראל. על גבי הרישיון הזמני
- 7 שהחזיקו העובדים הזרים צוין כי הוא "אינו מהווה רישיון עבודה".
- 8 ה. מוסכם כי העובדים הזרים הועסקו בשנות המס על ידי המערערת בענף
- 9 התעשייה.
- 10 ו. לעובדים הזרים אין היתר שהייה או אישור לעבודה בישראל והם אינם
- 11 בעלי אשרת שהיה מסוג B/1 מכוח תקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-
- 12 1974.
- 13 ז. לאור פסיקת בית המשפט העליון בע"א 4946/16 שלמה סעד ואח' נ' פקיד
- 14 שומה אשקלון ואח' (12.9.2017) (להלן: "עניין סעד"), ולאחר מכן
- 15 במסגרת בקשה לדיון נוסף שנדחתה בדנ"א 8496/17 ישרוטל בע"מ נ'
- 16 פקיד שומה אילת (31.5.2018) (להלן: "עניין ישרוטל") מוסכם על
- 17 הצדדים כי העסקת העובדים הזרים גוררת חבות בהיטל מכוח חוק
- 18 ההיטל.
- 19 3. הפלוגתא, כפי שהוגדרה על ידי הצדדים היא: מהו שיעור ההיטל החל על
- 20 העסקת העובדים הזרים על ידי המערערת; האם על העסקת העובדים הזרים
- 21 חל היטל בשיעור של 20% כעמדת המשיב, או שמא על העסקת העובדים
- 22 הזרים חל היטל בשיעור של 15% כעמדת המערערת.
- 23 4. אקדים ואציין כי ביום 14.7.2019 ניתן על ידי פסק הדין בע"מ 29283-08-16
- 24 טומי ווש נ' פקיד שומה פתח תקווה (להלן: "עניין טומי ווש") אשר דן
- 25 בסוגיה זוהי לזו העולה בערעור דנן. בענין טומי ווש קיבלתי את עמדת
- 26 המערערת שם לפיה עליה לשלם היטל בשיעור של 15% בלבד. על פסק הדין
- 27 הוגש ערעור לבית המשפט העליון, והוא תלוי ועומד. עוד יצוין כי סוגיה זו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-02-52055 אי.אם. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 עלתה לדיון בשני ערעורים נוספים. האחד במסגרת ע"מ (מחוזי מרכז) -11654-01-18 **דב שמירה נ' פקיד שומה פתח תקווה** (24.9.2019) (כב' השופט גורמן);
- 2 להלן: **"עניין דב שמירה"**). והשני במסגרת ע"מ (מחוזי באר שבע) -54834-12-18 **עמי תעשיות אלומניום נ' פקיד שומה אשקלון** (7.10.2019) (כב' השופטת
- 3 ייטב; להלן **"עניין עמי תעשיות"**). בשני פסקי הדין הנ"ל התקבלה עמדת
- 4 המשיב, ונקבע כי יש להעמיד את ההיטל על שיעור של 20%.
- 5 עיינתי בפסקי הדין הנ"ל של חבריי, אך נותרתי בעמדתי לפיה בנסיבות דנן יש
- 6 להחיל על המערערת היטל בשיעור של 15%. הנימוקים שהביאו אותי למסקנה
- 7 זו פורטו בהרחבה בעניין **טומי ווש**, ואתייחס אליהם לפיכך בתמצית. בנוסף
- 8 אתייחס לכמה נקודות שעלו בעניין **דב שמירה** ובעניין **עמי תעשיות**.
- 9
- 10
- 11 5. הוראות החוק הרלוונטיות לעניינינו הן אלה:
- 12 סעיף 45 לחוק ההיטל קובע כי -
- 13 **"(א) מעסיק חייב בהיטל בשיעור של 20% מסך כל ההכנסה**
- 14 **של עובד זר ששילם בשנת המס (בפרק זה - ההיטל) ואם**
- 15 **העובד הזר מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים**
- 16 **אלה יהא שיעור ההיטל כמפורט להלן: בענף החקלאות - 0%,**
- 17 **ובענף המסעדות האתניות, בענף התעשייה או בענף הבניין -**
- 18 **15%.**
- 19 **(ב) ההיטל לא ינוכה, במישרין או בעקיפין, מהכנסה של**
- 20 **העובד הזר."**
- 21 סעיף 44(א) לחוק ההיטל מגדיר "עובד זר" כך:
- 22 **"עובד זר" - כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991,**
- 23 **למעט כל אחד מאלה:....."**
- 24 חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן: **"חוק עובדים זרים"**) מגדיר "עובד
- 25 זר" כך: **"עובד זר שאינו אזרח ישראל או תושב בה"**.
- 26 סעיף 1(ג) לחוק עובדים זרים קובע כי:
- 27 **"לא יקבל אדם עובד זר לעבודה, אלא אם כן הממונה או עובד**
- 28 **משרד הפנים מטעמו, התיר בכתב את העסקתו של העובד הזר**
- 29 **אצל אותו מעסיק, ובהתאם לתנאי ההיתר."**
- 30 סעיף 1(ד) לחוק עובדים זרים קובע כי שר הפנים, לאחר התייעצות עם שר
- 31 התמ"ת, רשאי לקבוע תנאים למתן היתר להעסקת עובד זר.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי.אם. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

6. כאמור, אין בידי המערערת היתר להעסקת עובדים זרים והללו מחזיקים אך
ורק ברישיון זמני לפי סעיף 2(א)5 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952
(להלן: "חוק הכניסה לישראל"). עם זאת, השאלה העולה היא האם העובדה
שעובדים אלה נחשבים "עובדים זרים" לצורך חוק ההיטל, וכי העסקתם
חייבת בהיטל, משמעה כי יש להחיל עליהם גם את הסיפא של סעיף 45(א)
מקום בו מדובר בעובדים זרים בענף התעשייה, ולפיכך כי העסקתם תחויב
בהיטל בשיעור של 15% בלבד.
7. המערערת מסתמכת על ההיסטוריה החקיקתית בנוגע לסעיף 45 לחוק ההיטל,
על החלטות הממשלה, על עמדת רשות המסים כפי שהוצגה בפני הכנסת, וכן
על פסיקת בית המשפט העליון בעניין **סעד**, ממנו עולה כי נוכח מדיניות אי
אכיפת האיסור הפלילי באשר להעסקתם של עובדים יוצאי סודאן
ואריתריאה, אין להבחין לעניין ההיטל בינם לבין עובדים זרים שניתן היתר
להעסיקם. המשיב, לעומת זאת, מסתמך בעיקר על הלשון בה נוקט סעיף 45
לחוק ההיטל, לאמור, כי שיעור ההיטל המופחת בענף התעשייה יחול רק
כאשר מדובר בעובד הזר המועסק לפי היתר להעסקת עובד זר בענף התעשייה,
כאשר במקרה דנן אין למערערת היתר להעסיק עובדים זרים, בכלל, ואין לה
היתר להעסיק עובדים זרים בענף התעשייה, בפרט. עוד הוא טוען כי העובדה
שהמדינה אינה אוכפת את האיסור הפלילי להעסיקם, אין פירושה שהעסקתם
היא בהיתר, כי תכלית החקיקה אינה מצדיקה שיעור היטל מופחת בבחינת
חוטא יוצא נשכר, מה גם שהמערערת אינה נושאת בחובות המוטלות לפי
החוק על מי שמעסיק עובד זר בהיתר.
8. הרישיון לפי סעיף 2(א)5 לחוק הכניסה לישראל, שבו מחזיקים עובדי
המערערת, שונה מהרישיון הניתן לעובדים זרים המגיעים כדין לישראל
לצרכי עבודה ואשר קיבלו אשרה ורישיון לישיבת ביקור מסוג ב/1 (עובד
זמני), כאמור בתקנה 5(א) לתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד – 1974. עם זאת,
ככל שמדובר במסתננים שמוצאם מסודאן ואריתריאה, נוקטת הממשלה
במדיניות של "אי הרחקה" וזאת בשל החשש לחייהם במדינת מוצאם, וכן
במדיניות של "אי אכיפה" כלפי מעסיקיהם של האיסור להעסיקם, משום
זכותם הבסיסית לעבוד לפרנסתם. מדיניות זו אושרה על ידי בית המשפט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי.אם. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 העליון שמצא כי יש בה משום "איזון ראוי בהתחשב במציאות הקשה
2 והרגישה שנוצרה" (בג"ץ 6312/10 עמותת קו לעובד נ' הממשלה (16.1.2011)).
- 3 9. בעניין סעד קבע בית המשפט העליון שמסתננים הינם בגדר "עובדים זרים"
4 לצורך חוק ההיטל, ולפיכך כי מעסיקיהם חבים בתשלום היטל העסקת
5 עובדים זרים, בדומה למעסיקים של עובדים זרים חוקיים. בקשה לדיון נוסף
6 בעניין זה נדחתה בעניין **ישרוטל**.
- 7 10. כפי שקבעתי בעניין **טומי ווש**, סבור אני כי ככל שהמסתננים נחשבים
8 כ"עובדים זרים" לצורך הטלת ההיטל, על אף האיסור להעסיק עובדים זרים
9 ללא היתר כקבוע בסעיף 1(ג)א) לחוק עובדים זרים, הרי שיש לראותם
10 כ"עובדים זרים" גם לצורך קביעת שיעור ההיטל, על אף שאין בידם היתר
11 לעסוק בענף התעשייה לפי החוק האמור. לטעמי, סעיף 45 כלל לא נתכוון
12 לומר כי הדבר המבדיל בין העובדים ברישא ובסיפא הוא כי הראשונים
13 מועסקים בין בהיתר ובין ללא בהיתר, ואילו האחרונים מועסקים אך ורק
14 בהיתר. אזכיר בהקשר זה כי הקלה בשיעור ההיטל לענף התעשייה, כמו
15 בענפים אחרים הנזכרים בסיפא של סעיף 45, הוענקה, מן הסתם, בשל הקושי
16 בהשגת ידיים עובדות ישראליות לענפים אלה (השוו לסעיף מט לפסק הדין
17 בעניין **סעד**).
- 18 11. תמיכה לפרשנות זו מצאתי בהליכי החקיקה הנוגעים לחוק ההיטל; בתחילה
19 הוטל היטל בשיעור אחיד ללא הבחנה בין סוגי הענפים בהם מועסקים
20 העובדים הזרים. (ס"ח תשס"ג מס' 1892 מיום 1.6.2003 עמ' 436). בהמשך
21 לכך, בשנת 2009, הוצע להגדיל את שיעור ההיטל ל-20%, ובמקביל לקבוע
22 שיעור מופחת לענף החקלאות (ה"ח הממשלה תשס"ט מס' 436 עמ' 395),
23 ובסופו של דבר גם לענפים נוספים, כקבוע בנוסח הסעיף דהיום (ראו דברי
24 הכנסת, חוברת י"ח, מושב ראשון, ישיבה מ"ז, 13.7.2009. כן ראו פרוטוקול
25 מס' 96-111 מישיבת ועדת כספים מיום 7.7.2009; יצוין כי בדברי ההסבר
26 להצעת החוק הוצע להעלות את שיעור ההיטל "**למעט לגבי העסקת עובד זר**
27 **בענף החקלאות**"; לא נאמר - למעט לגבי העסקת עובד זר בהיתר בענף
28 החקלאות). הרושם הברור הוא כי הדגש הושם על סוג הענף שבו מדובר ולא
29 על שאלת קיומו של היתר, מתוך הנחה כי העסקת עובדים זרים היא ממילא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 בהיתר. אזכיר כי כל העסקה של עובד זר, לכל הענפים באשר הם, טעונה
- 2 היתר.
- 3 **12.** עוד ציינתי כי גם קריאה מדוקדקת של סעיף 45 מלמדת כי הדגש בסיפא אינו
- 4 על התיבה "לפי היתר" אלא על הענף שלגביו ניתן ההיתר, כאשר למעשה, ועל
- 5 רקע ההיסטוריה החקיקתית של הסעיף, נכון וראוי לקרוא אותו כך: **"מעסיק**
- 6 **(המעסיק בהיתר עובד זר) חייב בהיטל בשיעור של 20%... ואם העובד הזר**
- 7 **מועסק על ידו לפי היתר להעסקת עובד זר בענפים אלה...."** סברתי כי ו'
- 8 החיבור בתיבה "ואם", תומכת בפרשנות לשונית זו, המתיישבת, כאמור, עם
- 9 ההיסטוריה החקיקתית של הסעיף ועם תכליתו.
- 10 **13.** ואכן, ברי כי מלכתחילה נועד הסעיף לחול על עובדים זרים "חוקיים".
- 11 העובדה כי המציאות גרמה לכך כי גם מסתננים מועסקים בענפים השונים
- 12 וללא היתר – תוך הכרה בזכותם להתפרנס, מחד, ובמדיניות לצמצום תופעה
- 13 זו, מאידך – אינה מצדיקה להיתלות בלשון "לפי היתר" **ככלי נוסף** להתמודד
- 14 עם תופעת ההסתננות, או ליצור "נקודת כובד" חדשה באותו סעיף לפיה,
- 15 וכביכול, **הפער** שבין שיעור ההיטל הרגיל ובין שיעור ההיטל המופחת, נועד
- 16 לסייע בהתמודדות זו.
- 17 **14.** הצורך להתמודד עם תופעת העסקת מסתננים "ללא היתר", חובק את כל
- 18 הענפים. לא נטען, ולא הוכח, כי העסקת מסתננים בענף השירותים, למשל,
- 19 גורמת פחות לנזק מאשר העסקתם בענף התעשייה. בעיקר לא הוכח כי דווקא
- 20 ההבדל בשיעור ההיטל בין 20% ל-15% הוא שמאזן נכונה את "הנזק" האמור.
- 21 **15.** זאת ועוד, בעקבות החלטת ממשלה מס' 2068 מיום 7.10.2014 ("טיפול
- 22 בתופעת ההסתננות, והגדלת אפשרות התעסוקה של ישראלים") לפיה "ההיטל
- 23 על העסקת מסתננים יהיה בשיעור של 10% מעל ההיטל הענפי הקבוע כיום
- 24 לעובד זר חוקי באותו ענף", הוכנה הצעת חוק (הצעות חוק הממשלה – 899,
- 25 10.11.2014, בעמ' 364) הקובעת כי **"היה העובד הזר מסתנן, ייוסף לשיעור**
- 26 **ההיטל כאמור בסעיף קטן (א) בהתאם לענף שבו מועסק המסתנן בפועל,**
- 27 **שיעור נוסף של 10% מסך כל ההכנסה של המסתנן ששילם בשנת המס"**.
- 28 הצעת חוק זו לא התקבלה, אך ממנה ניתן ללמוד כי אף לדעת המחוקק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי.אם. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 המאבק בתופעת ההסתננות באמצעות שיעור היטל גבוה יותר, ראוי שיעשה
2 בדרך של חקיקה מפורשת.
- 3 יתר על כן, לדעת המחוקק, גם מקום שבו מדובר במסתננים, יש לערוך
4 דיפרנציאציה לפי סוגי הענפים, כאשר המאבק בתופעה זו יהא בדרך של
5 הגדלה רוחבית ואחידה של שיעור ההיטל החל עליהם בהתאם לענף אליו הם
6 משתייכים.
- 7 16. לכך יש להוסיף את מדיניות הממשלה בדבר "אי הרחקה" ומדיניותה בדבר
8 אי נקיטת פעולות אכיפה כנגד המעסיקים. אכן, אין מדובר ב"היתר" במובנו
9 בחוק עובדים זרים, אך קשה להתעלם ממשמעותה של מדיניות זו, במיוחד
10 עת היא מבוססת על הדין הבינלאומי ועל חוק היסוד. יתר על כן, הצורך
11 להשוות בין עובדים זרים חוקיים ובין מסתננים – לרבות בכל הקשור לעצם
12 הטלת ההיטל – היא שעמדה ביסוד פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין
13 **סעד** (ראו סעיף מז לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין ופסקה 1 לפסק דינו
14 של כב' השופט שהם). סבורני כי השוואה זו אינה מסתיימת, ואין ראוי
15 שתסתיים, רק בעצם הטלת ההיטל, אלא אף בשיעור ההיטל.
- 16 17. כאמור, בעניין **דב שמירה** ובעניין **עמי תעשיות**, הגיעו חבריי למסקנה אחרת
17 ומצאתי לנכון להעיר מספר הערות ביחס לכמה מההנמקות ששימשו אותם
18 לצורך מסקנתם האמורה.
- 19 18. בעניין **עמי תעשיות** סבר בית המשפט כי קיימת זיקה בין סעיף 45 לחוק
20 ההיטל ובין חוק עובדים זרים, ובכלל זאת לעניין "ההיתר" (סעיף 27 לפסק
21 הדין). עם זאת, לטעמי דווקא זיקה זו היא המחייבת לקרוא את כל חלקי
22 סעיף 45 כמקשה אחת. עניינו של הסעיף בעובדים זרים. נקודת המוצא של
23 הסעיף, בוודאי במועד חקיקתו לראשונה, היא כי עובדים זרים אלה מועסקים
24 על פי היתר, וזאת כמתחייב מחוק עובדים זרים, וכפי שאף נאמר בעניין **סעד** :
25 "בנסיבות אלה נראה כי אוכלוסייה זו אמנם לא עמדה מעיקרא נגד עינו של
26 המחוקק בקבעו את ההיטל" (סעיף מה לפסק הדין של כב' השופט
27 רובינשטיין). בעניין **סעד** נקבע כי בשל מעמדם המיוחד של המסתננים, אין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

- 1 להבחין בינם לבין עובדים חוקיים לצורך ההיטל. איני סבור כי מעמד מיוחד
2 זה "נעלם" במעבר בין הרישא של הסעיף לבין הסיפא.
- 3 19. בעניין עמי תעשיות מצא בית המשפט כי מאחר וההיטל נועד מלכתחילה
4 לשמש כאמצעי פיסקאלי להגשמת מטרותיו בהגנה על עובדים ישראלים
5 וויסות העסקת עובדים זרים, אך סביר הוא להניח כי המחוקק ביקש לייחד
6 את ההקלות בשיעור ההיטל למעסיקים שקיבלו היתר ולא לתת הקלות למי
7 שמפר את הוראות החוק (סעיף 30 לפסק הדין). על כך יש להעיר כי מדיניות
8 הממשלה היא להעלים עין באופן מכוון מהפרה זו של החוק; על שום מה יש
9 להניח כי למרות אותה העלמת עין "כללית" ורחבה, המתייחסת להעסקת כלל
10 המסתננים, קיימת הקפדה מיוחדת ביחס להעסקת המסתננים בענף מסוים
11 וביחס לשיעור ההיטל החל עליהם? יתר על כן, כפי שהבהרתי לעיל, לא מצאתי
12 יסוד כלשהו להנחה כי דווקא הפרש זה שבין שיעורי ההיטל הוא שיסייע
13 במאבק בתופעת העסקת עובדים זרים ללא היתר, בכלל, או העסקתם בענף
14 התעשייה בפרט.
- 15 20. בעניין עמי תעשיות סבר בית המשפט כי אף שבדברי ההסבר לא הובהר על
16 שום מה הוצע לקבוע כתנאי להקלה בשיעור ההיטל תנאי נוסף של העסקה
17 לפי היתר, ניתן להבין מהתמונה בכללותה כי התנאי האמור לא נקבע בהיסח
18 הדעת (סעיף 33 לפסק הדין). כפי שציינתי לעיל, בדברי ההסבר כלל לא צוין
19 תנאי זה, ונראה לי כי הדבר מלמד על כך שבעיני המחוקק אין מדובר בתנאי,
20 אלא בפרוזומציה, ומשעה שהמציאות בשטח, דהיינו קיומה של תופעת
21 המסתננים, חוסר האפשרות להרחיקם לארצות מוצאם, ומתן הכשר
22 להעסקתם (למצער בדרך של העלמת עין), סתרה את אותה פרוזומציה - אין
23 כל מקום להפכה רק בשל כך ל"תנאי".
- 24 21. בעניין דב שמירה עמד בית המשפט על כך שבסיפא של סעיף 45 קיימת דרישה
25 מפורשת כי העסקת העובד הזר בענפים הרשומים שם תהא בהיתר, ואילו
26 דרישה כזו אינה קיימת ברישא (סעיף 25 לפסק הדין). וכפי שהבהרתי לעיל,
27 איני סבור שמדובר בדרישה או בתנאי, אלא בפרוזומציה, וממילא היא קיימת
28 לכל "אורכו" של הסעיף.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

22. בעניין **דב שמירה** סבר בית המשפט כי מדיניות אי האכיפה אין משמעה
"היתר", אלא יש בה משום "איזון ראוי" כאמור בעניין **סעד** (סעיף 26 לפסק
הדין). לטעמי, מדיניות אי האכיפה היא המשקפיים שדרכם יש להביט על
סוגיית ההיטל בכללותה. התוצאה הסופית היא שהמסתננים עובדים בישראל
בכל הענפים ללא "היתר" כדין. הממשלה משלימה עם תופעה זו, גם אם בלית
ברירה, וגם אם באופן זמני. בין המסתננים קיימים כאלה העובדים בענף
התעשייה. המחוקק מצא לנכון לקבוע שיעור היטל נמוך יותר לעובדים זרים
בענף זה. שיעור זה לא נקבע בשל כך שמדובר בעובדים בהיתר לפי חוק עובדים
זרים. שיעור זה נקבע אך בשל כך שהמחוקק מצא לנכון לעודד את ענף
התעשייה. אזכיר כי על משקלה הרב של מדיניות אי האכיפה עמד גם בית
המשפט המחוזי בע"מ (מחוזי תל אביב) 8339-01-15 **כלי ניקה י. בע"מ נ'**
פקיד שומה תל אביב 5 (25.9.2016) ואשר קבע כי מדיניות זו יש בה כדי להפוך
את המסתננים כמי שמועסקים "כדין" לצורך קבלת נקודות הזיכוי. איני
סבור כי יש מקום להבחין בין העסקה "כדין" לבין העסקה "בהיתר". אם
מעסיק עובד זר כדין בענף התעשייה היה נחשב כזכאי להקלה בשיעור ההיטל,
כך גם מי שמעסיק עובד זר בהיתר לעסוק באותו ענף.

23. בעניין **דב שמירה** עמד בית המשפט על התנאים הנדרשים על ידי מי שמבקש
להעסיק עובד זר כחוק. לגישתו, ההקלה ניתנת רק למעסיקי עובדים זרים
חוקיים בענף התעשייה, במטרה לחזק את הציות למדיניות שקבע המחוקק
והממשלה, בעוד שאם הטבת המס תינתן גם למי שמעסיק מסתננים, הדבר
יעודד את העסקתם שאינה כרוכה בתנאים האמורים ולפיכך זולה יותר (סעיף
32 לפסק הדין). אעיר בעניין זה כי התנאים האמורים נדרשים בהעסקת
עובדים זרים בכל הענפים וכי לא מצאתי תימוכין לכך ששלילת ההקלה היא
שתביא מעסיקים בענף התעשייה להעסיק דווקא עובדים זרים חוקיים ולא
מסתננים. כפי שציינתי, סבורני כי המשיב מבקש לרתום למאבק בתופעת
ההסתננות כלי משפטי שלא נועד לכך. ההיטל אכן מיועד להגן על עובדים
ישראלים ולהפוך את העסקת העובדים הזרים, החוקיים והמסתננים כאחד,
לבלתי כדאית. העובדה כי התנאים החלים בהעסקת עובדים זרים חוקיים
אינם נדרשים (או אינם נאכפים) בהעסקת מסתננים מביאה, מן הסתם, לכך
כי ההיטל עצמו אינו מספיק על מנת למנוע את העסקתם. מסיבה זו עמדה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי.אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1 כאמור על הפרק הצעה להעלות באופן גורף ורוחבי את שיעור ההיטל החל על
2 העסקת מסתננים, לעומת השיעור החל על העסקת עובדים זרים חוקיים,
3 ובהתאם לענפים שבהם הם מועסקים. מכאן ועד למסקנה לפיה גם בהתאם
4 למצב דהיום, שיעור ההיטל המופחת החל על העסקת עובדים בענף התעשייה,
5 אף הוא חלק מהמאבק בתופעת ההסתננות (בדרך של נתינתו או שלילתו),
6 כאשר ניכר שהדבר נקבע מעיקרא בשים לב לסוג הענף ולא לסוג העובד -
7 הדרך לדעתי עוד ארוכה.

8 24. סוף דבר וכאמור – כפי מסקנתי בענין **טומי ווש**, כך אף מסקנתי בערעור דנן ;
9 על העסקת עובדי המעוררת בעלי רישיון זמני לפי סעיף 2(א)(5) לחוק הכניסה
10 לישראל, יש להטיל היטל בשיעור של 15%.

11 25. לאחר שניתן פסק דיני בענין **טומי ווש** (שאליו הוגש כאמור ערעור לבית
12 המשפט העליון), ביקשתי כי הצדדים יבהירו את עמדתם לגבי המשך ההליך
13 דנן. המשיב סבר כי לאור האמור, ומאחר שניתנו באותה סוגיה פסקי דין
14 נוספים שיכול ויוגשו ערעורים גם בעניינם, ניתן להכפיף את ההליך לפסק דינו
15 של בית המשפט העליון בסוגיה. המערערת, לעומת זאת, עמדה על מתן פסק
16 דין בהליך. בנסיבות אלה, ועל אף התוצאה אליה הגעתי, איני עושה צו
17 להוצאות.

18 ניתן לפרסם את פסק הדין.
19
20
21
22
23

24 ניתן היום, כ"א כסלו תש"פ, 19 דצמבר 2019, בהעדר הצדדים.
25

26 שמואל בורנשטין, שופט
27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 52055-02-18 אי. אס. שגב תעשיות בע"מ נ' פקיד שומה רחובות

תיק חיצוני:

1

2